herpy

GEKKOER

Mourning gecko

Lepidodactylus lugubris

En lille, social klatrer fra Stillehavets øer, hvor bestanden næsten kun består af hunner, der lægger æg uden at parre sig. Den lever i grupper, spiser færdigfoder og frugtfluer og trives ved stuetemperatur, så den er oplagt til et højt, beplantet terrarie fuld af liv.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Platydactylus lugubris; Hemidactylus meijeri; Gehyra neglecta* Udgivet 14. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**8-10 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**8-15 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H til 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**21-27 °C**
Temperatur, nat	**18-24 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter, frugt og færdigfoder**
Holdes	**I gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**8-10 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**50-70 dage** ved 21-27 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er hverken optaget i CITES eller i bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen særlige papirer ved køb og salg. Dyrevelfærdslovens almindelige krav om passende pasning gælder. Slip aldrig dyr eller æg fri: arten kan etablere sig i varme egne, og alle dyr er klonkopier, så ét undsluppet dyr kan blive til en hel bestand.

Om arten

Lepidodactylus lugubris er en lille og beskeden gekko på 8-10 cm inklusive hale. Omkring halvdelen af længden er halen, som også fungerer som fedtlager. Grundfarven er lysebrun med mørkere pletter eller vinkler på ryggen og en mørk stribe fra snuden gennem øjet. Dyret kan skifte mellem en lys og en mørk nuance i løbet af døgnet.

Det mest bemærkelsesværdige ved arten er, at den næsten udelukkende består af hunner. Hunnernes æg udvikler sig uden befrugtning, en formering der kaldes partenogenese, og ungerne er genetiske kopier af moderen. Der findes enkelte hanner, men de er sjældne og som regel sterile. Arten er opstået ved en krydsning mellem to tvekønnede arter. Moderarten er *Lepidodactylus moestus*, og faderarten regnes i dag for at være den vidt udbredte art, der foreløbig kaldes *Lepidodactylus pantai*. Der findes flere klonlinjer, nogle med dobbelt og nogle med tredobbelt sæt kromosomer. Selve arten blev beskrevet som *Platydactylus lugubris* i 1836.

Det gør arten enkel at holde, for man skal ikke finde en han eller et par, og dyrene i handlen er opdrættet i fangenskab. Til gengæld kan en enkelt hun, der slipper ud, i princippet grundlægge en hel bestand, og derfor skal terrariet være helt tæt.

Til forskel fra de fleste gekkoer er den social og trives bedst i en lille gruppe. Dyrene holder sig skjult om dagen i løv og sprækker og kommer frem i skumringen. De er hurtige og springske og egner sig bedre til at blive iagttaget end håndteret. Hvor gamle de kan blive, ved man ikke sikkert. Der nævnes 8-15 år i fangenskab.

Udbredelse og levested

Arten er i dag en af de mest udbredte gekkoer i verden, men det oprindelige område er svært at udpege. Den stammer fra Stillehavet, og genetiske undersøgelser peger på Mikronesien med Marshalløerne som det mest sandsynlige ophav. Allerede i forhistorisk tid fulgte den med mennesker og både til øer og kyster i hele Stillehavet og Det Indiske Ocean.

I dag findes den på utallige øer i Stillehavet, langs kysterne i Sydøstasien og Østafrika og som indført art i Mellem- og Sydamerika, Florida, Hawaii og mange andre steder. Kortet viser derfor kun Marshalløerne som oprindeligt område, mens de registrerede fund spreder sig langt ud over det, og de fleste af dem er indførte bestande. Spredningen er især sket med skibe: de hårdskallede æg tåler udtørring og sidder fast i last, byggematerialer og planter.

> **Oprindelig udbredelse:** Marshalløerne.

LEVESTED

I naturen lever gekkoen i varme kystegne: i kokospalmer, buske og træer langs kysten, men også på hegn, mure og huse. Den er en udpræget kulturfølger og er ofte talrigere i bebyggelse end i uberørt skov. Om dagen gemmer den sig bag bark, i bladhjørner og bag lister, og om aftenen søger den føde på stammer og vægge, gerne ved lys, der trækker insekter til.

Klimaet er tropisk og fugtigt med jævne temperaturer året rundt. Dyrene får vand fra dug og regn. Æggene kan klække ved forbavsende lave temperaturer, og det har formentlig hjulpet arten til at slå sig ned så mange nye steder.

Pasning

TERRARIET

Et terrarie på mindst 30 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde) er nok til to eller tre voksne dyr. Fem-seks dyr kan holdes i samme størrelse, men så skal der være rigeligt med skjul og planter, og en større gruppe har det bedst i et større terrarie. Højden er vigtigere end bundarealet, fordi gekkoen er en klatrer.

Indret med mange grene, korkbark, bambusrør og planter med store blade, fx pothos og bromelier. Planterne er ikke kun pynt: de giver skjul, holder på fugten og bliver brugt til æglægning. Som bund passer et lag på 5-8 cm af kokosmuld, gødningsfri jord og lidt sphagnum, gerne som bioaktiv bund med springhaler og bænkebidere.

Gekkoen er en mester i at slippe ud. Den kan presse sig gennem meget små sprækker, så alle ventilationsåbninger, kabelhuller og samlinger skal lukkes med fint net eller silikone. Tjek især sprækkerne omkring lågerne. Unger holdes bedst i små bokse, til de er omkring to måneder gamle og spiser godt.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Arten trives ved almindelig stuetemperatur: 21-27 °C om dagen og 18-24 °C om natten. I de fleste danske hjem er det nok, og ekstra varme er først nødvendig, hvis rummet ofte kommer under 18 °C. Så kan en svag varmemåtte på siden eller en lille pære med termostat hjælpe. Et varmt område på op til 29 °C kan bruges, men det er ikke nødvendigt.

Kulde er sjældent et problem, men varme er. Over 30 °C bliver dyrene stressede, og længere tid ved over 30 °C kan slå dem ihjel. Stil derfor ikke terrariet i solen, brug et digitalt termometer foroven og forneden, og hold øje med det på varme sommerdage.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Hold luftfugtigheden på 60-80 %, og lad den svinge. Spray terrariet grundigt en eller to gange om dagen, så fugtigheden kortvarigt stiger til 80-90 %, og lad den falde igen i løbet af fire til seks timer, så bund og blade kan tørre op. Konstant våde forhold giver mug og hudproblemer.

Gekkoerne slikker dråber fra blade og glas, og det er deres vigtigste vandkilde. Stil alligevel en lille, lav vandskål, som skiftes dagligt og er så lav, at ingen kan drukne. Unger tørrer hurtigere ud end voksne og skal sprayes mere.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Gekkoen er aktiv i skumringen og om natten og klarer sig uden UVB, så længe foderet indeholder D3-vitamin. Om UVB gør en forskel, er uvist. Med UVB vokser planterne bedre, og dyrene virker mere aktive, men det er ikke nødvendigt. Vil du bruge det, så vælg et svagt UVB-rør til skyggedyr (Ferguson-zone 1), og sørg for skygge og mange skjul i resten af terrariet.

Hav lyset tændt omkring 12 timer i døgnet. Et LED- eller T5-plantelys er rigeligt. Brug ikke stærke spotlamper eller farvet natlys. Om natten skal der være mørkt.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Gekkoen er altædende. I naturen spiser den insekter, edderkopper, små krebsdyr, frugt, nektar og pollen. Som grundfoder bruges en færdigblandet pulverkost til frugtædende gekkoer, rørt op til en tyk grød og serveret i en lille skål eller på et stykke kork et stykke oppe i terrariet. Voksne får en lille klat hver anden dag. Tag rester ud efter et døgn, og pas på, at grøden ikke sætter sig på hoved og fødder, hvor den kan give hudproblemer.

Giv desuden levende insekter: frugtfluer (især *Drosophila hydei* til voksne), små fårekyllinger, små dubia-kakerlakker og af og til voksmøllarver som godbid. Insekterne skal være mindre end afstanden mellem dyrets øjne. Lidt moden frugt som banan eller abrikos kan gives et par gange om ugen til de dyr, der kan lide det.

Voksne får insekter to til tre gange om ugen, unger hver dag. Pudr insekterne med kalk uden D3 til de fleste måltider og en gang om ugen med et multivitamin. Indeholder færdigfoderet D3, og får dyrene ikke UVB, skal kalk med D3 kun bruges sparsomt. Fjern levende insekter, der ikke bliver ædt, fordi de stresser dyrene.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Gekkoen er social og kan holdes i grupper, hvad der ikke gælder for mange andre gekkoer. I naturen lever den i kolonier. Da næsten alle er hunner, er der ingen kamp om hanner, men dyrene kan nappe lidt ad hinanden, når en ny kommer til. Det er sjældent alvorligt. Hold dyr af nogenlunde samme størrelse sammen, og tag et dyr ud, hvis det bliver ved med at blive bidt.

Den er hurtig og nervøs og springer let fra hånden og forsvinder. Håndtering er derfor ikke dens stærke side, og den har det fint med bare at blive set på. Skal et dyr flyttes, så brug en lille boks. Den kan smide halen, hvis den bliver grebet, og halen vokser ud igen, men ikke altid i samme form. Hold aldrig forskellige gekkoarter sammen, og hold nye dyr i karantæne i nogle uger.

Om dagen sidder dyrene i skjul, og de er sjovest at følge om aftenen, når de kommer frem.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Der er intet køn at bestemme, for næsten alle dyr er hunner, og de sjældne hanner er som regel sterile. Hunnerne bliver kønsmodne tidligt og begynder typisk at lægge æg, når de er 8-10 måneder gamle. Sørg for, at de er i god foderstand og har fået rigeligt med kalk, inden de begynder. Unge, tynde dyr kan blive tappet for kalk af æglægningen.

Fordi ungerne er kloner af moderen, er der ingen genetisk variation inden for en klonlinje. Arvelige svagheder går derfor videre til alle ungerne.

PARRING

Der er ingen parring. Hunnerne lægger æg, uanset om de går alene eller i gruppe, typisk fra foråret og mange måneder frem, så længe temperatur og foder er i orden. Der er ingen fast vinterpause.

Det er altså kun pasningen, der afgør, hvor mange æg du får. Vil du ikke have unger, så fjern æggene, når de er hærdet. Sørg for, at du har nye hjem til ungerne, før du lader dem klække.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger som regel to æg ad gangen, af og til kun ét, med fire til seks ugers mellemrum. Æggene er små og hvide med hård skal, og de klæber fast til det, de lægges på: glas, blade, bark, kork eller rør. Prøv aldrig at pille dem løs, for de revner let.

Sæt bambusrør, korkstykker eller plastrør op som æglæggesteder, så æggene nemt kan flyttes. Æg på glasset kan beskyttes med et lille bæger, der tapes fast hen over dem. Voksne dyr kan æde nylagte æg og nyklækkede unger, så fodr dem godt, og tag æggene ud, når skallen er hærdet. Hold øje med hunnernes kondition.

INKUBATION

Æggene kan flyttes sammen med røret eller korkstykket til en lille boks med et par lufthuller og lidt fugtig sphagnum i bunden, eller de kan blive i terrariet, så ungerne flyttes efter klækningen. Temperaturen er ikke kritisk: 21-27 °C er fint, og almindelig stuetemperatur er nok. Æggene klækker efter 50-70 dage, længst ved lav temperatur. Hold luftfugtigheden høj, men undgå, at vand drypper direkte på æggene.

Da alle unger bliver hunner, spiller temperaturen ingen rolle for kønnet. Æg, der falder sammen og mugner, er døde. Fjern dem, når du er sikker.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er bittesmå og skal hurtigt væk fra de voksne. Sæt dem to og to i en lille ventileret boks med fugtig sphagnum og et par små skjul, og spray en til to gange dagligt. Hold fugtigheden højt, fordi de tørrer hurtigt ud.

Giv den samme pulverkost som de voksne i en meget lille skål og frugtfluer (*Drosophila melanogaster*), pudret med kalk, hver dag. Ungerne er hurtige og smutter let, så hold låget lukket. Når de er omkring to måneder gamle og spiser godt, kan de flytte i et større terrarie og efterhånden sættes sammen med jævnstore dyr.

Sundhed og typiske fejl

Gekkoen er hårdfør og klarer sig fint, når temperatur og fugt passer. De typiske problemer er:

- Varme over 30 °C, fx i et terrarie, der står i solen. Det giver stress og i værste fald døden.
- Mangel på kalk og vitaminer, især hos unge dyr og hunner, der lægger mange æg. Det giver knogleskørhed med bløde kæber og krumme ben. Brug kalk og et godt færdigfoder.
- Hudrester på tæer og halespids, især hvis dyrene har fået grød på fødderne eller luften er for tør. Spray mere, og løsn resterne forsigtigt med lunkent vand.
- For meget fugt uden ventilation, som giver mug og hudsvamp.
- Udbrud. Dyr, der slipper ud, tørrer ofte ud og dør, så et tæt terrarie er den bedste forebyggelse.
- Bid og tabte haler, hvis dyrene har for lidt plads eller er meget forskellige i størrelse.

En sund gekko har klare øjne, en fyldig hale og et godt greb. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis den taber sig, ikke spiser i flere uger eller virker slap.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.